Ner 210. ROK 1843. PIĄTEK 15 WRZESNIA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE. Jutro Ludomiły M.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE. Jutro Janisław.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina		Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiej	Stopień ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
	6	27 9, 997	† 2, 6	2, 37	Żaden	Pogoda	
13	2	9, 713	12, 0	3 11	Wschodni słaby	Chmury	
	10	9 491	6. 4	3, 19	Żaden	Pogoda	

Wiadomości zagraniczne.

Paryż 31 *Sierpnia.*

Pan Mend zabał nie odjechał jeszcze do Londynu, azeby połączyć się z Esparterem, zdaje się, że nie stracił nadziei o końc rewolucyi. Mówią, że ma ogłosić w Paryżu broszurkę. w której chce usprawiedliwić swoje postępowanie w czasie krótko trwałego swego zarządu.

Wątpliwe od kil.u. dni pytanie, czy królowa Wielkiej Brytanii w przejażdzce swojéj wstąpi do Francyi czyli nie, zdaje się że już dziś rozwiązanem zostało. Mówią, że dziś rano przybył z Paryża do Eu kurier, który doniósł, że królowa Wiktorya pisała pod dniem 28 Sierpnia z Norris-Castle, donoszac królowi francuzkiemu, że na zajutrz lub pozajutrze rano będzie u niego. oświadczając jednakże, że ponieważ te odwiedziny tyczą się jedynie familii królewskiej, pragnie więc, ażeby wszystkie uroczystości przyjęcia jako królowej angielskiéj mogły nie mieć miejsca. Potrzebaby teraz wyjaśnić dla czego tak mało urzędową drogą wiadomo o odwiedzinach królowéj, że *Journal des Débats* po kilka razy swą wątpliwość o prawdzie tego wypadku wyrażał. Minister spraw wewnetrznych miał dziś rano polecić dyrektorowi wielkiéj opery, ażeby był gotów do przyjęcia królowéj i xięcia Alberta, gdy będą zwiedzać operę, i ażeby loże dworskie przygotować kazał. Jak długo królowa Wiktorya we Francyi bawić zamyśla, nie wiadomo jeszcze.— Nasz dwór ma nadzieję, że skłoni królowę Wiktoryę przynajmniej do tygodniowego pobytu.

Paryż 31 *Sierpnia.* Kuryer stanów Zjednoczonych, który dzisiaj tutaj przybył, przywiózł konferencyę kontr-admirała Dupetit Thouars z królową Taiti Pomare, w czasie któréj ustanowiono warunki protektoratu nad wyspami towarzyskiemi. Dokument ten przedrukowany dosłownie z gazety wychodzącéj na wyspach Sandwich, obejmuje czternaście punktów. Ważniejsze z tych są, ustanowienie rady stanu z konsula francuzkiego, komendanta Papeity i kapitana, zapewnienie tolerancyi, równość przed prawem tak białych jak miejscowych, wolność indywidualna, oraz zabronienie sprzedarzy spirytusowych napojów. Władza wykonawcza zostaje przy radzie stanu z zatwierdzeniem jéj postanowień przez królowę; prawa miejscowe dla krajowców są zachowane.

Sądzą że królowa Wiktorya przybędzie do zamku Eu w przyszłą niedzielę. a najdaléj w poniedziałek. Oto niektóre szczegóły o przygotowaniach, które czynią w rezydencyi teraźniejszéj króla Francuzów na przyjęcie królowéj angielskiéj. Xiąże Joinville wyjechał do Cherburga, aby na pokładzie wojennego parowego statku wypłynąć na przeciwko królowéj i xięcia Alberta. Wybór armii francuzkiéj ma się z gro-

madzić w mieście Eu które nie godnego do widzenia, a szczególniéj zbyt mało mieszkań do pomieszczenia tak znacznéj liczby gości zawiera. Budują na prędce nowe pawilony, które w razie potrzeby ma zamieszkiwać orszak królewski. Marszałek Soult który o 100 mil przeszło od Eu się znajdował, z największą szybkością udaje się w podróż i zapewne 31 Sierpnia już w Eu stanie. Pan Guizot 30 Sierpnia wyjechał z Paryża do Eu, a pan Lacave Laplagne równie tam się znajduje. Uroczystości przyjęcia mają trwać przez dni trzy. Pierwszego dnia dany będzie wielki koncert, drugiego wielkie drammatyczne przedstawienie, a wszyscy cudzoziemcy wysokiego stopnia są na nie zaproszeni. Trzeciego dnia wiejska uroczystość w lesie daną będzie. Cena mieszkań w tém małem mieście wzrosła niesłychanie. Liczą aż do 10 000 osób, które tam przybyć mają, dla tego też żądają dziesięć razy wyższéj nad zwyczajną zapłaty.

Odwiedziny, które królowa Anglii ma uczynić królowi Francuzów, nie ulegają już wątpliwości. Dziś rano miała królowa stanąć w Treport. P. Guizot minister spraw zagranicznych, jeszcze onegdaj wieczorem pojechał do Eu, wczoraj udał się za nim minister marynarki, baron Mackau, a marszałek Soult równie jak pan Teste minister robót publicznych, są podobnież tam wezwani. Czyniono dawniej uwagi, że królowa nie może opuszczać Anglii bez pozwolenia parlamentu, lecz przykład Jerzego IV, który własnowolnie udał się do Hanoweru, nie żądając pozwolenia parlamentu, dowodzi, że zachowanie téj formy nie jest koniecznem.

Na całym brzegu od Havru aż do Eu, wszystko jest w największym ruchu, ażeby godnie przyjąć królowę. Havre przez swoje jeograficzne położenie jest środkiem tych prac. Trzydziestego Sierpnia wieczorem około 9téj godziny, przybył tam pocztą z zamku Eu xiąże Joinville, i natychmiast wsiadł na pokład *Plutona* (francuzki wojenny parostatek, na którym niedawno xiężniczka Klementyna odbyła podróż do Lizbony, a w zeszłym tygodniu obaj królewiczowie płynęli do Londynu i napowrót do Treport), który w porcie tamecznym oczekiwał. O północy *Pluton* opuścił port i popłynął w kierunku Cherburga. Ma on krążyć pomiędzy la Hague i Statpoint, dwoma przylądkami Francyi i Anglii, które najbardziéj do siebie się zbliżają i tam oczekiwać na królewsko angielską eskadrę w jéj powrocie do Plymouth, dla odprowadzenia jéj do Treport. O 1éj godzinie rano 31go Sierpnia, zjawił się nagle statek *Napoleon* w zatoce Hawru, wpłynął aż do głębi portu, i stanął u nadbrzeża w bliskości cytadelli. Statek ten przyniósł wyraźny rozkaz królewski, przywołujący do Eu dwie wyborcze kompanie drugiego batalionu 46go liniowego pułku, który w Havrze stoi garnizonem. W godzinę obie kompanie znajdowały się już na okręcie, a *Napoleon* natychmiast z niemi do Treport odpłynął. Wieczorem dnia 30 pożyczony od zarządu *Courier* wziął na linę pociągową kuter *le Rodeur* i odpłynął z nim do Dieppe. Dnia 31 oczekiwano w Havrze przybycia na parostatkach Sekwany, dwóch wyborczych kompanii 1 pułku piechoty z Rouen. Te miały na okręcie *le Francais* przepłynąć z Havru do Treport; wieczorem d. 27 przybyła część oddziału artyleryi z Douai do Eu, a dwie baterye pocztą sprowadzono także z la Fere. Także większa część stojącego po niektórych miastach departamentu północy pułku karabinierów konnych w tymże czasie do Eu przybyła. Sądzą także, że minister handlu pan Cunin Gridaine z Havru, dokąd przybył dla obejrzenia prac koło tamtejszego portu, uda się do Eu. Widać z tego wszystkiego, że król Luwik Filip gotuje dla swych wysokich gości prawdziwie królewskie przyjęcie.

Londyn 30 *Sierpnia.*

Pomiędzy imionami osób, które wczoraj składały wizyty byłemu rejentowi Hiszpanii uważano tu pełniącego interesa francuzkie hr. Chabot. Hrabia po poprzednich odwiedzinach udał się jako sprawujący interesa francuzkie i imię swoje zapisał w księdze wizytowéj rejenta. Przy znanéj niechęci dworu francuzkiego dla Espartera, odwiedziny te wzbudzają uwagę.

— *Madryt* 21 *Sierpnia.* —

Xiąże Glücksberg nie złożył jeszcze ministrowi spraw zagranicznych listu wierzytelnego mianującego go sprawującym interesa francuzkie w Madrycie, oczekuje bowiem aż poseł angielski otrzyma swoje nowe listy wierzytelne i je przedstawi. Czy ostatnie przybyły tutaj nie wiadomo z pewnością. Sądzą jednak że gdyby listy te przybyły, poseł zatrzymałby je aż do bliskiéj swojéj podróży i przez pozostawionego sprawującego interesa p. Jerningham złożyć je polecił. Pan Ashton, dnia 19 maja, w obecności swoich dyplomatycznych kolegów oświadczył, że on to skłonił Espartera do rozwiązania gabinetu Lopeza, i że bierze skutki na siebie. Zdaje się więc że nie byłoby miło temu dyplomatowi ten sam właśnie gabinet uznawać jako rząd tymczasowy. Jak tylko lord Aberdeen dowiedział się że Espartero wsiadł

na okręt, przywołał do siebie posła hiszpańskiego p. Sancho i rzekł do niego te słowa. »Hiszpania nie może pozostać bez rządu, a rząd Hiszpanii nie może przebywać na pokładzie angielskiego okrętu.« To mają być własne słowa szlachetnego lorda.

Jenerał Concha, który wczoraj tu przybył przejął wiele listów które junty Galicyi wysyłały do Espartera, gdy ten znajdował się przed Sevillą. Z tych listów pokazuje się, że Espartero nadawał pełnomocnictwo potajemnie przywiązaném do niego juntom do wszelkich rewolucyjnych postępków, ażeby tym sposobem swoim przeciwnikom zaszkodzić. Nieszczęśliwy jenerał Seoane przedstawił się w Bajonnie małżonce Espartera, lecz ta okryła go wyrzutami jako zdrajcę.

Mają tu poszlaki, że znany francuzki deputowany Garnier Pages 17 t. m., miał się udać z Paryża do Barcelony, ażeby ustalić juntę w oporze przeciw tymczasowemu rządowi i spowodować ogłoszenie rzeczypospolitéj.

Jenerał Araoz został mianowany jenerał kapitanem Katalonii, baron del Solar de Espinoza jenerał kapitanem wysp Kanaryjskich. Jenerał Claveria jenerał kapitanem Nawarry, jenerał Roncalli jenerał kapitanem Walencyi.

Pan Arrieta Mascarua, członek ostatniego kongresu jako deputowany Biskai udał się do Madrytu ażeby rząd nakłonić do odwołania zakazu zebrania się jeneralnéj junty w Guernica.

Mówią tutaj mocno o nowéj zmianie gabinetu Lopeza i podają do nowego składu następne osoby. Cortina prezes ostatnich kortezów, prezesem rady; Olozaga ministrem spraw zagranicznych; Casa Irugo ministrem skarbu; Jenerał Aspiroz ministrem wojny; Admirał Prum de Rimeras, ministrem marynarki. Ortis Zuniga ministrem sprawiedliwości.

— *Zürich* 20 *Sierpnia.* —

Zdaje się że wojna domowa na nowo w zupełnéj sile się rozpocznie. Udzielamy jak najkrócéj wiadomości, które do nas doszły. *Courier de Valais* wychodzący w Sitten w swoim ostatnim numerze z dnia 29 Sierpnia udziela następujących wiadomości o zaszłych tu wypadkach. W chwili gdy pismo nasze stawialiśmy na prasie dowiadujemy się, że ważne niespokojności miały miejsce w St Moritz i w Balma Dr. Barman wyjechał z tego miasta z misyą rządową. Pan radca stanu Cocatrix wczoraj podał się do dymisyi, i z dwoma swemi synami miał przejść do Santesz w Kantonie Bern; jego dymisya przez wielką radę niezostała przyjętą. Courier donosi następnie o zwołaniu trzech batalionów i mianowaniu majora Barman prezesem rady wojennéj.

Gazette de Lauzanne donosi z St Moritz 29 Sierpnia. Wczoraj wieczorem przybyli tu patrioci z St. Gingolph. Bouvry i Montey pod dowództwem pana Juris. Stanęli tu w króleskiem opactwie i rano udali się do Martinach, gdzie się mają połączyć z patriotami tego miasta i z niemi pomaszerować na Sitten. Rząd z swéj strony wezwał trzy bataliony związkowego wojska i polecił by jak najśpieszniéj do Sitten ściągnęły. Rada stanu mianowała radę wojenną, któréj prezesem jest pan Barman major w wojsku związkowém,

— *Od granic włoskich* 28 *Sierpnia.* —

Z pewnego źródła dowiadujemy się o następujących wypadkach w Bolonii. W mieście żadne spotkanie nie miało miejsca, żaden buntowniczy odgłos nie był słyszany, nie mówiono w cale o wylądowaniu Francuzów w Ankonie, i to nie jest prawdą, że strzelano do dyrektora policyi. Wprawdzie nie można zaprzeczyć, że rozszerzony po całych Włochach spisek nazwany »Giovine Italia« liczy także w Bolonii swoich członków. Zdaje się że w Neapolu w początku tego miesiąca miała wybuchnąć rewolucya i dać hasło całym Włochom, a tutejsi sprzysiężeni za wczesną i fałszywą wiadomość o tém odebrali, a wierząc takowéj bezżadnego przygotowania wzięli się do dzieła. Policya stała się uważniejszą a kardynał legat polecił przedsięwziąść środki któreby mogły plany ich zniweczyć. Gdy naczelnicy spisku poznali, że są odkrytemi, cofnęli się ze swojemi towarzyszami w liczbie przeszło 300 w góry otaczające miasto. Posłano za niemi kilka oddziałów. Pierwszego dnia udało się zbuntowanym napaść na patrol z kapitana i pięciu żandarmów, których zabili, poczém od góry do góry przed wojskiem cofali się i ich liczba co raz się zmniejsza. D. 23 dowódcy rachowali na rozruch w mieście w którem miała miejsce wielka procesya za mostem Mamals Przybliżyli się do Bolonii o 2 mile i rozłożyli się obozem niedaleko Ponte Paterno. Natychmiast wysłano z miasta oddział z pierwszego cudzoziemskiego pułku pod dowództwem Feldfebla. Lecz ponieważ dowodzący oddziałem komendant żandarmeryi nie chciał uderzyć, sprzysiężeni więc mogli cofnąć się w spokojności. Wojsko ścigało ich aż do Pevnoro gdzie ich inne trzy oddziały otoczyć miały. Dnia 24 złapano dwóch powstańców i przyprowadzono do miasta.

Według listów z Bolonii uspokoiło się tameczne poruszenie i mniemano, że kilkuset szwaj-

carów wysłanych przeciwko bandom kraj zakłócającym, potrafią wszystko przywrócić do porządku. Są to po większéj części młodzi ludzie którzy bawili się w wojsku używając francuzkiéj komendy, i dotąd wcale nie szkodliwie, lecz w końcu zapaliło to kilka głów z południowych delegacyi, i spowodowało wdanie się władz papieskich.

Rzym 26 Sierpnia, Donoszą z Bolonii, że w pobliżu Bozzano wielka banda kontrabandystów i burzycieli otoczoną przez wojska papieskie i szwajcarskie rozpedzona została i wielu z nich pochwytano. Z Rąvenny i Forli donoszą wczoraj, że i tam okazały się zbrojne bandy na które zaraz się wyprawiono. I stąd 200 żandarmów wysłano na prowincyę. Między oficerami wysłanemi aby wszystkich z bronią w ręku pochwytanych, stawiali przed sąd wojenny, znajduje się adjutant jenereralnego sztabu Branti.

Ateny 16 Sierpnia.

Pan Piskatory miał w tych dniach posłuchanie u króla, i przy téj okoliczności rozwinął powody, które wedle mniemania francuzkiego gabinetu odwołanie pana Kolletis z Paryża powinny by spowodować. Sciągają się one do poprzedniego stanowiska tego ministra. Jego K. Mość pod tym względem zdawał się być zupełnie zaspokojonem, i wyszedł do Pana Kolletis rozkaz do najspieszniejszego powrotu. Spodziewają sie, że jego prezesostwo w połączeniu z staraniami dzisiejszych ministrów, którzy mają być zachowanemi, potrafi zniszczyć wpływ szkodliwy dla kraju i ustanowi prawdziwie narodowy system rządu. Ministeryum p. Kolletis, w każdym razie jednak odpowie żądaniom kraju.

— *Alexandrya 12 Sierpnia.* —

Egipski parowy statek »*Hadshi Baba*« udaje się wprost do Tryjestu, i wiezie tamecznemu kupcowi. Jusuff 1 200,000 fl. w gotowiźnie. Wiadomo że wicekról, dla zapłacenia haraczu swego Porcie, ustąpił p. Jusuff cały zbiór bawełny i wystawił na niego wexle w wysokości półpięta miliona złotych. Jusuff oświadczył vice krolowi, że na teraz nie ma do rozporządzenia tak znacznéj summy. i dla tego wexli przyjąć nie może, jeżeli go sam vice-król nie wesprze. Co też obecną przesyłką zostało dokonane.

Alexandrya 13 Sierpnia. (Dostrzeg. Tryjest.) W téj chwili rozchodzi się wieść tubo nie urzędowa, że jenerał gubernator Sudanu, Achmed Pasza, którego Mechmed Ali wzywał do udania się tu, opart się otwarcie temu rozkazowi. Podobno posiał on do Konstantynopola 400.000 zł, m. k. w podarunku, dla wyjednania sobie nominacyi na rzadcę Paszaliku Etiopskiego, z bezpośrednią zależnością od rządu tureckiego. Wnoszą stąd, że vicekról najprzód mysli należny haracz zapłacić, a potém oprzeć się usiłowaniom swojego przeciwnika, nie może bowiem zezwolić na utratę tak znacznego paszaliku.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 13 do dnia 14 Września.

Gedroić Julian xiążę., Poletyłło Alojzy hr., Poletyłło Laurenia hr., Gedrowicz Julian, Reichert Teressa; Denker Edward, Denker Paulina, Denker Emilia Lubieniecki Jan ob., z Polski, — Bispina Kamil ob., Jazwinski Karol ob., Drohojewski Marcelli ob., Wielogłowski Soter ob., Popowicz Jakob, Zanesko Augustyn, Berdesko Alexander, Dybowska Brygitta ob., Sobolewski Tadeusz, ob., Sobolewski ob., Fink ob., Lierhammer ob, z Galicyi; — Schmidt Juliusz, Różycka Rozalia ob., z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Jazwiński Karol ob,, Słubowski Jan ob, Wielchorska Krystyna hr., Nowakowski Franciszek, Nowakowska Paulina ob., Puchała Kazimierz ob, Pruszyński Jakób ob., Perski Stanisław ob., do Polski; Boduszyński, Gołaszewski Leon ob., Fischer Otto ob., Moszczyński Witold ob., do Galicyi; Sławianowski Ludwik, Sławianowski Karol, Popowicz Jakób, do Pruss.

Doniesienia Urzędowe.

W dniu 19 Września 1843 r. o godzinie 9 z rana na placu właściwym obok sukiennic w rynku głównym M. Krakowa sprzedane będą przez publiczną licytacyę w drodze exekucyi sądowéj prawnie zajęte ruchomości, jako to: biórko, szafy, sofy, komody, karła, krzeselka kanapy i t. p. sprzęty domowe. O czém chęć licytowania mających zawiadamiam.

Kraków d. 13 Września 1843 r.

Ignacy *Piekarski* Kom. Sąd.